

EL

EL

EL

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 21.8.2009
COM(2009) 432 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**Τελική αξιολόγηση του σχεδίου δράσης eEurope 2005 και του πολυετούς προγράμματος
(2003-2006) για την παρακολούθηση του σχεδίου δράσης eEurope 2005, τη διάδοση
ορθής πρακτικής και τη βελτίωση της ασφάλειας δικτύων και πληροφοριών
(πρόγραμμα MODINIS)**

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**Τελική αξιολόγηση του σχεδίου δράσης eEurope 2005 και του πολυετούς προγράμματος
(2003-2006) για την παρακολούθηση του σχεδίου δράσης eEurope 2005, τη διάδοση
ορθής πρακτικής και τη βελτίωση της ασφάλειας δικτύων και πληροφοριών
(πρόγραμμα MODINIS)**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	Εισαγωγή.....	3
2.	Ιστορικό.....	3
2.1.	Το σχέδιο δράσης eEurope 2005.....	3
2.2.	Το πρόγραμμα MODINIS	3
2.3.	Η πρωτοβουλία i2010	4
3.	Αποτελέσματα της αξιολόγησης.....	5
3.1.	Το σχέδιο δράσης eEurope 2005.....	5
3.2.	MODINIS.....	6
4.	Συμπεράσματα	7
	Παράρτημα 1	8
1.	Σημασία.....	8
2.	Απόδοση και συνοχή.....	8
3.	Αντίκτυπος και αποτελεσματικότητα	9
	Παράρτημα 2.....	11
	Απόδοση του MODINIS	11
	Αποτελεσματικότητα, αντίκτυπος και σημασία του MODINIS	12
	Συστάσεις	12

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα ανακοίνωση είναι η τελική αξιολόγηση του σχεδίου δράσης eEurope 2005 και του προγράμματος Modinis. Το άρθρο 7.4 της απόφασης για το πρόγραμμα Modinis (απόφαση αριθ. 2256/2003/EK) αναφέρει ότι στο τέλος του προγράμματος, «η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή έκθεση αξιολόγησης των αποτελεσμάτων τα οποία προέκυψαν από την εφαρμογή των δράσεων που αναφέρονται στο πρόγραμμα».

Δεδομένης της συνέργειας μεταξύ του προγράμματος Modinis και του σχεδίου δράσης eEurope, αποφασίστηκε η ταυτόχρονη διεξαγωγή των δύο αξιολογήσεων και η κοινή υποβολή έκθεσης πορίσματά τους.

2. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

2.1. Το σχέδιο δράσης eEurope 2005

Το σχέδιο δράσης eEurope (2000-2002) εγκρίθηκε στο ευρωπαϊκό συμβούλιο της Feira (Ιούνιος 2000) ως το τμήμα που αφορά την κοινωνία της πληροφορίας στην στρατηγική της Λισαβόνας για οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική ανανέωση. Το σχέδιο ορίζει σειρά στόχων που αποτέλεσαν αντικείμενο τακτικής παρακολούθησης μέσω δεικτών συγκριτικής αξιολόγησης.

Έως το τέλος του 2002 δεν υπήρξαν, ωστόσο, ενδείξεις που να επιβεβαιώνουν ότι η επιτυχία της ηλεκτρονικής σύνδεσης της Ευρώπης είχε αντίκτυπο στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και νέων υπηρεσιών. Για το λόγο αυτό, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης (Μάρτιος 2002) ζήτησε από την Επιτροπή να καταρτίσει ένα σχέδιο δράσης eEurope που θα εστιάζει στην «εκτεταμένη διάθεση και χρήση των ευρυζωνικών δικτύων σε ολόκληρη την Ένωση έως το 2005 και στην ανάπτυξη του Πρωτοκόλλου IPv6 του Διαδικτύου (Ιντερνετ), καθώς και στην ασφάλεια δικτύων και των πληροφοριών, το ηλεκτρονικό κράτος, την ηλεκ-μάθηση, την ηλ-υγεία και το ηλ-εμπόριο»¹. Το σχέδιο δράσης eEurope 2005 που προέκυψε εγκρίθηκε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Σεβίλλης (Ιούνιος 2002).

2.2. Το πρόγραμμα MODINIS

Το πρόγραμμα Modinis εγκρίθηκε από το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο το Νοέμβριο του 2003 ως «πολυετές πρόγραμμα για την παρακολούθηση του σχεδίου δράσης eEurope 2005, τη διάδοση ορθής πρακτικής και τη βελτίωση της ασφάλειας δικτύων και πληροφοριών». Ακολούθησε το «PROMISE», ένα πρόγραμμα που στην τελική του φάση παρείχε χρηματοδότηση στο σχέδιο δράσης eEurope 2002. Το πρόγραμμα Modinis αφορούσε τριετή περίοδο (2003-2005). Στη συνέχεια παρατάθηκε έως το 2006 ώστε να εξασφαλιστεί η συνέχεια προτού τεθεί σε ισχύ το πρόγραμμα στήριξης πολιτικής για τις ΤΠΕ (ICT-PSP), τμήμα του προγράμματος ανταγωνιστικότητας και καινοτομίας (CIP) που εγκρίθηκε το 2006.

Το πρόγραμμα Modinis έχει τους ακόλουθους τους στόχους:

- παρακολούθηση της προόδου του eEurope,
- ανάλυση των περιπτώσεων ορθής πρακτικής του eEurope και διάδοση βέλτιστης πρακτικής και υπηρεσιών πληροφοριών,

¹ Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης, Συμπεράσματα της προεδρίας, παράγραφος 40 (<http://ue.eu.int/en/Info/eurocouncil/index.htm>)

- ανάλυση οικονομικών και κοινωνικών συνεπειών της κοινωνίας της πληροφορίας, και
- προετοιμασία του ευρωπαϊκού οργανισμού για την ασφάλεια δικτύων και πληροφοριών (ENISA).

Οι στόχοι αυτοί θα επιτευχθούν με :

- συγκριτική αξιολόγηση,
- μελέτες,
- διασκέψεις και συναντήσεις εργασίας,
- υποστήριξη σε στρατηγική ανάλυση και εξέταση, κυρίως μέσω της συμβουλευτικής ομάδας eEurope.

Το πρόγραμμα Modinis υλοποιήθηκε μέσω ετήσιων προγραμμάτων εργασίας, τα οποία εγκρίνονταν από την επιτροπή διαχείρισης Modinis.

Το πρώτο πρόγραμμα εργασιών, για το 2004, είχε προϋπολογισμό ύψους 12,8 εκατ. ευρώ (συμπεριλαμβανομένων 5,1 εκατ. μεταφοράς από το 2003). Για καθένα από τα προγράμματα εργασίας για το 2005 και του 2006 ο προϋπολογισμός ανήλθε σε 7.72 εκατ. ευρώ. Ο συνολικός προϋπολογισμός για το πρόγραμμα Modinis ήταν 28,2 εκατ.

Η παράταση του Modinis το 2006 παρείχε στήριξη στο πρώτο έτος της πρωτοβουλίας i2010.

2.3. Η πρωτοβουλία i2010

Τον Ιούνιο του 2005, η Επιτροπή ενέκρινε την πρωτοβουλία «i2010: ευρωπαϊκή κοινωνία της πληροφορίας για την ανάπτυξη και την απασχόληση». Ο διάδοχος του προγράμματος eEurope, η πρωτοβουλία i2010 είναι μια περιεκτική στρατηγική που μετέρχεται το σύνολο των κοινοτικών μέσων άσκησης πολιτικής την τόνωση της ανάπτυξης της ψηφιακής οικονομίας. Βασίζεται σε πολιτικές ΤΠΕ, κανονιστική ρύθμιση, ως και έρευνα και καινοτομία ώστε να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων της Λισαβόνας. Οι βασικές προτεραιότητες της εν λόγω πολιτικής είναι: α) αναγωγή υποστηρικτικού και ανταγωνιστικού περιβάλλοντος για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και τις υπηρεσίες μέσω επικοινωνίας β) ενίσχυση της έρευνας και καινοτομίας σε ΤΠΕ και γ) διασφαλίσει ότι η κοινωνία της πληροφορίας χωρίς αποκλεισμούς θα αποφέρει οφέλη σε όλους.

Κατά τα τελευταία τρία έτη πραγματοποιήθηκε σημαντική πρόοδος: εγκαταστάθηκε νέο πλαίσιο κανονιστικών ρυθμίσεων για οι υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων επικοινωνίας· δρομολογήθηκε η μεταρρύθμιση του ρυθμιστικού πλαισίου για τις ηλ-επικοινωνίες²· τέθηκε σε ισχύ κανονιστική ρύθμιση για τη δημιουργία ενιαίας αγοράς για τη διασυνοριακή χρήση κινητών τηλεφώνων· εγκρίθηκαν πρωτοβουλίες για την προώθηση επιγραμματικού περιεχομένου στην Ευρώπη³· έχουν ξεκινήσει και εξελίσσονται νέες μείζονες πρωτοβουλίες χρηματοδότησης E&A και καινοτομίας· δρομολογήθηκαν ρηξικέλευθες πρωτοβουλίες του δημόσιου-ιδιωτικού τομέα (κοινές τεχνολογικές πρωτοβουλίες)· λειτουργούν εμβληματικές πρωτοβουλίες για ευφυή αυτοκίνητα, ευρωπαϊκές ψηφιακές βιβλιοθήκες και ΤΠΕ για αειφορία, καθώς και πρωτοβουλίες για την ηλ-ένταξη (eInclusion), την ηλε-διακυβέρνηση (eGovernment) και την ηλ-υγεία⁴.

² http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecommm/tomorrow/index_en.htm.

³ COM(2007) 836, http://ec.europa.eu/avpolicy/other_actions/content_online/index_en.htm.

⁴ COM(2007) 694, http://ec.europa.eu/information_society/activities/einclusion/index_en.htm.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Οι αξιολογήσεις για το πλαίσιο πολιτικής του προγράμματος δράσης eEurope και για το συνδεδεμένο με αυτό πρόγραμμα χρηματοδότησης Modinis διεξήχθησαν από τον Ιανουάριο του 2006 έως τον Ιούλιο του 2007 με την υποστήριξη αξιολογητών που προσελήφθησαν για το σκοπό αυτό⁵.

3.1. Το σχέδιο δράσης eEurope 2005

Η Επιτροπή χαιρετίζει τα αποτελέσματα της ανεξάρτητης αξιολόγησης⁶ και τα εν γένει θετικά δείγματα όσον αφορά τη σημασία, την αποτελεσματικότητα και τον αντίκτυπο του σχεδίου δράσης.

Όσον αφορά τη σημασία, το ζητούμενο ήταν κατά πόσο ήταν ορθή και εφικτή η προσέγγιση όσον αφορά την παροχή του γενικότερου πολιτικού πλαισίου μέσα σε ένα ώριμο και σύνθετο πεδίο πολιτικής.

Οι αξιολογητές διαπίστωσαν ότι η προσέγγιση πλαίσιο ήταν χρήσιμη και συναφής. Βεβαιώθηκαν, πράγματι, ότι το eEurope ήταν ζωτικής σημασίας για τη συγκρότηση και διατήρηση διαλόγου με πολύ διαφορετική πολιτιστική και θεσμική συγκρότηση, διαφορετικά επίπεδα επιδόσεων, καθώς και διαφορετική θεματολογία και προτεραιότητες στην κοινωνία της πληροφορίας (ΚτΠ).

Κατά την αξιολόγηση προσδιορίστηκαν πέντε τύποι αντίκτυπου. Το eEurope μπορεί επομένως να ειπωθεί ως:

- πλατφόρμα για άσκηση επιρροής
- μείζων πρωτοβουλία και προωθητική δύναμη για εθνική πολιτική ΚτΠ
- σημείο αναφοράς για εθνική πολιτική ΚτΠ
- παράγοντας ώθησης σε ορισμένα πεδία της ΚτΠ
- κίνητρο για βελτιωμένο συντονισμό της εθνικής πολιτικής ΚτΠ

Είναι ότι η ανοικτή που διαπιστώθηκαν σε διάφορους συνδυασμούς και σε διάφορα κράτη μέλη. Οι αξιολογητές κατέληξαν ότι το σχέδιο δράσης eEurope 2005 ήταν σημαντικός παράγων που συμβάλλει στη διατήρηση των ΤΠΕ στην πολιτική προτεραιότητα Σε περίοδο φθίνοντος ενδιαφέροντος για το θέμα. Η ηλε-διακυβέρνηση και η ηλ-υγεία συνιστούν δύο παραδείγματα όπου, χάρη στο eEurope, τα κράτη μέλη συνεργάζονται για την επίτευξη ακριβώς των διορισμένων στόχων δεχόμενα υποστήριξη υψηλού επιπέδου.

Η συμβουλευτική ομάδα του eEurope θεωρείται ότι έχει διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην ανταλλαγή εμπειριών και τη βελτίωση της άντλησης διδαγμάτων εκατέρωθεν σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Συνέβαλε ώστε τα κράτη μέλη να αποκτήσουν ευρύτερη εποπτεία των προβλημάτων που θέτει η ΚτΠ, καθώς και των λύσεων υιοθέτησαν άλλα μέρη.

Οι αξιολογητές θεωρούν, ωστόσο, ότι η ομάδα των ενδιαφερομένων μερών στο εσωτερικό της συμβουλευτικής ομάδας του eEurope («δεύτερο τμήμα») δεν εκπλήρωσε η ικανοποιητικά τον συμβουλευτικό της ρόλο. Επρόκειτο κατά κύριο λόγο για μια μόνιμη ομάδα που δεν ήταν σε θέση να παράσχει την απαιτούμενη εμπειρογνώσια, για το ευρύ θεματολόγιο του eEurope.

Συνέταξε, ωστόσο, επίσης σημαντικές εκθέσεις σχετικά με το ψηφιακό χάσμα και την ηλ-ένταξη, οι οποίες προετοίμασαν το έδαφος για πολιτικές πρωτοβουλίες μεγάλης κλίμακας στο

⁵ Rambøll Management and Technopolis

⁶ Βλ. παράρτημα 1.

πλαίσιο της στρατηγικής i2010, όπως η ανακοίνωση «Η γεφύρωση του ευρυζωνικού χάσματος»⁷ και η πρωτοβουλία για την ηλ-ένταξη⁸.

Για να ξεπεραστούν οι ελλείψεις που εντόπισαν οι αξιολογητές, διατηρώντας όμως τα οφέλη από τη συγκέντρωση της εμπειρογνώσιας, το δεύτερο τρίμηνο αντικαταστάθηκε από έναν μηχανισμό ad hoc για διαβουλεύσεις των ενδιαφερομένων μερών.

3.2. MODINIS

Η Επιτροπή χαιρετίζει την θετική εκτίμηση⁹ του Modinis ως καταλυτικού μοχλού για το σχέδιο δράσης eEurope 2005 και για τη συνοχή μεταξύ της πολιτικής πρωτοβουλίας και του προγράμματος χρηματοδότησης. Οι αξιολογητές θεωρούν ότι το πρόγραμμα Modinis πέτυχε συμβάλλοντας με ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία στις δραστηριότητες των κρατών μελών, ιδίως μέσω των δραστηριοτήτων συγκριτικής αξιολόγησης, επίσης όμως και με διασκέψεις και με την προετοιμασία για τον ENISA.

Διαπίστωσαν, ωστόσο, η έλλειψη σαφήνειας στη σχέση μεταξύ της επιτροπής διαχείρισης του Modinis και της συμβουλευτικής ομάδας του eEurope, ιδίως όσον αφορά την κατανομή αρμοδιοτήτων και τον συντονισμό μεταξύ των δύο φορέων. Η επιτροπή χαιρετίζει το γεγονός ότι οι αξιολογητές διαπίστωσαν ότι το πρόβλημα έχει επιλυθεί χάρη στην παράταση του Modinis και τη συγκρότηση της ομάδας υψηλού επιπέδου i2010.

Η καθυστερημένη έγκριση του Modinis και το γεγονός ότι το πρώτο πρόγραμμα εργασιών έπρεπε να απορρόφησε πόρους εκ μεταφοράς από το 2003 προκάλεσε ορισμένες δυσκολίες στην εκτέλεση του προϋπολογισμού και καθυστέρησε ορισμένες δράσεις. Όπως, όμως, αναγνωρίζεται από τους αξιολογητές, η εκτέλεση του προϋπολογισμού προσέγγισε κατά πολύ ποσοστό 100% κατά το 2005 και το 2006.

Η Επιτροπή αναγνωρίζει τα ευρήματα των αξιολογήσεων, ότι δηλαδή μελέτες χρηματοδοτημένες από το Modinis δεν είχαν επαρκή διάδοση με αποτέλεσμα περιορισμένο ορατό αντίκτυπο. Ωστόσο, σε πολλές μελέτες είχαν ακόμα ολοκληρωθεί κατά τη στιγμή της αξιολόγησης. Οι ολοκληρωμένες μελέτες είναι ευρύτερα διαθέσιμες, έχουν προβληθεί κατάλληλα και συνέβαλαν σημαντικά στην ανάπτυξη πολιτικής: έρευνες σχετικά με τη χρήση ΤΠΕ σε σχολεία, τη χρήση ΤΠΕ από παθολόγους και την ηλε-διακυβέρνηση παρουσιάστηκαν σε διασκέψεις υψηλού επιπέδου. Μαζί με άλλες μελέτες σχετικά με την ευρυζωνική κάλυψη και το κόστος πρόσβασης, αποτελούν το αναλυτικό υλικό για τις ετήσιες εκθέσεις της πρωτοβουλίας i2010. Ένα άλλο παράδειγμα είναι η μελέτη για το επιγραμμικό διαδραστικό περιεχόμενο¹⁰, η οποία τροφοδότησε την ανακοίνωση της Επιτροπής για το επιγραμμικό περιεχόμενο¹¹.

Τέλος, η Επιτροπή χαιρετίζει και λαμβάνει υπόψη τις συστάσεις των αξιολογητών σχετικά με το πρόγραμμα Modinis (βλ. παράρτημα 2 για λεπτομερή στοιχεία). Θεωρεί ότι οι συστάσεις υλοποιούνται στο ICT-PSP. Οι δραστηριότητες που καλύπτει το πρόγραμμα Modinis αποτελούν πλέον μέρος των «οριζόντιο δράσεων» του ICT-PSP. Οι συστάσεις αφορούν τα ακόλουθα θέματα:

α) σχέσεις με την επιτροπή διαχείρισης

⁷ COM (2006) 129.

⁸ COM (2007) 694.

⁹ Βλ. παράρτημα 2.

¹⁰ http://ec.europa.eu/information_society/europe/i2010/docs/studies/interactive_content_ec2006.pdf

¹¹ Com (2007) 836 τελικό

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2007:0836:FIN:EN:PDF>

β) έγκαιρη έγκριση των προγραμμάτων εργασιών

γ) εκπόνηση δεικτών συγκριτικής αξιολόγησης

δ) έμφαση στη διάδοση βέλτιστης πρακτικής

Οι συστάσεις αντιμετωπίστηκαν κατά τον ακόλουθο τρόπο:

α) Ο ρόλος της επιτροπής διαχείρισης του ICT-PSP είναι να διατυπώνει γνώμη επί του σχεδίου του ετήσιου προγράμματος εργασιών, σύμφωνα με το άρθρο 47 της απόφασης για την καθιέρωση του CIP. Ταυτόχρονα, καταβλήθηκαν σημαντικές προσπάθειες για τη βελτίωση της επικοινωνίας με την επιτροπή. Η ομάδα υψηλού επιπέδου i2010 HLG εξετάζει κατευθύνσεις και προσανατολισμούς πολιτικής.

β) Η έγκριση του πρώτου προγράμματος εργασιών ICT-PSP καθυστέρησε ο, εν μέρει εξαιτίας της καθυστερημένης έγκρισης της απόφασης CIP (Νοέμβριος 2006). Εξάλλου, με το ICT-PSP εισήχθησαν νέα μέσα και στόχοι, ενώ οι εκπρόσωποι των κρατών μελών στην επιτροπή διαχείρισης χρειάστηκαν περαιτέρω διερεύνηση προτού εκφράσουν γνώμη επί του προγράμματος εργασιών. Η χρονοτριβή αυτή επηρέασε επίσης την έγκριση του προγράμματος εργασιών 2008. Από το 2009 και εξής αναμένεται ότι από προγράμματα εργασιών θα είναι έτοιμα προς εφαρμογή γύρω στην αρχή κάθε έτους.

γ) Το πλαίσιο συγκριτικής αξιολόγησης i2010 που εγκρίθηκε το 2006 κατηύθυνε όλες τις εργασίες συγκριτικής αξιολόγησης σε συνεχή συνεργασία με τα κράτη μέλη, κυρίως μέσω της ομάδας εργασίας Eurostat. Η σύνδεση με τη διαδικασία της Λισαβόνας εξασφαλίζεται με τη συντήρηση των δεικτών i2010 με τις ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές που αφορούν ΤΠΕ. Οι δείκτες επίσης υφίστανται τακτική επαλήθευση από τα κράτη μέλη με τη δημοσίευση των χαρακτηριστικών χώρας στην ετήσια έκθεση i2010.

δ) Ενισχύθηκε η ανταλλαγή ορθής πρακτικής, τόσο μέσω δικτυακά ανευρέσιμων βάσεων δεδομένων (www.epractice.eu), όσο και με την ανάπτυξη θεματικών δικτύων με χρηματοδότηση ICT-PSP. Επεκτάθηκε επίσης σε νέα πεδία, όπως η ηλ-ένταξη και το ψηφιακό χάσμα (<http://www.broadband-europe.eu>).

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Επιτροπή θεωρεί ότι αυτή είναι μια θετική έκθεση που επιβεβαιώνει τόσο την αποτελεσματικότητα και τη χρησιμότητα του σχεδίου δράσης eEurope 2005 όσο και το κύριο χρηματοδοτικό πρόγραμμα Modinis. Ορισμένες αδυναμίες που έχουν εντοπιστεί δεν είχαν σημαντική επίδραση στη συνολική εφαρμογή του προγράμματος. Έχουν αντιμετωπιστεί στη συνέχεια της πρωτοβουλίας, i2010 και σε ένα από τα κύρια χρηματοδοτικά μέσα της (ICT-PSP).

Παράρτημα 1

Τελική αξιολόγηση του σχεδίου δράσης eEurope 2005

Αποσπάσματα από την έκθεση αξιολόγησης¹²

Η αξιολόγηση του eEurope είχε τρία σκέλη:

- η σημασία του eEurope,
- η απόδοση και συνοχή του eEurope,
- ο δυνητικός αντίκτυπος του σχεδίου δράσης eEurope και οι μηχανισμοί εφαρμογής του.

1. ΣΗΜΑΣΙΑ

Όσον αφορά το περιεχόμενο, η σημασία του σχεδίου δράσης eEurope ορίζεται με διαφορετικό τρόπο από τις διάφορες ομάδες που εμπλέκονται (π.χ. φορείς χάραξης πολιτικής, επιχειρήσεις, πανεπιστημιακά ιδρύματα, κ.λπ.). Για παράδειγμα, το γεγονός ότι οι προτεραιότητες του σχεδίου δράσης eEurope κρίνονται συναφείς από τους φορείς χάραξης πολιτικής σε ένα συγκεκριμένο κράτος μέλος μπορεί να μην αντανακλά τις προτεραιότητες των επιχειρήσεων της χώρας αυτής.

Σε ό,τι αφορά την πολιτική προσέγγιση, το βασικό ζητούμενο της αξιολόγησης είναι αν παραμένει έγκυρο και εφικτό το πλαίσιο προσέγγισης για την παροχή μια συνολική στρατηγική σε ένα πεδίο πολιτικής που καθίσταται όλο και πιο ώριμο, αλλά και πιο πολύπλοκο.

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης δείχνουν ότι:

Το σχέδιο δράσης eEurope 2005 ήταν ζωτικής σημασίας για τη δημιουργία και διατήρηση ενός διαλόγου μεταξύ χωρών με πολύ διαφορετικές πολιτιστικές και θεσμικές ρυθμίσεις, επίπεδα επιδόσεων, καθώς και θεματολόγιο και προτεραιότητες ΚτΠ.

Τα κράτη μέλη φαίνεται να συμφωνούν στην άποψή τους για τη σημασία του σχεδίου δράσης eEurope ως γενικού πλαισίου πολιτικής, ή τουλάχιστον ως κοινής προσέγγισης μέσα στην Ευρώπη. Τα κράτη μέλη αναγνωρίζουν εν προκειμένω την ανάγκη ενός φόρουμ ενοποίησης και συντονισμού, για παράδειγμα για θέματα προτύπων και κανονιστικών ρυθμίσεων, καθώς και για άλλα ζητήματα που συνδέονται με τη διαλειτουργικότητα. Η σημασία του σχεδίου δράσης eEurope σε επίπεδο κράτους μέλους, ωστόσο, μπορεί να ειπωθεί ότι παρουσιάζει διακυμάνσεις, μολονότι η σημασία για την ΕΕ αφεαυτή είναι υψηλή. Τούτο οφείλεται στα διαφορετικά στάδια ανάπτυξης των ΤΠΕ και στις διαφορετικές πολιτικές ανάγκες, με αποτέλεσμα, για ορισμένα κράτη μέλη, οι στόχοι του eEurope να μην ταιριάζουν με το γενικό επίπεδο ανάπτυξης της κοινωνίας της πληροφορίας.

2. ΑΠΟΔΟΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΟΧΗ

Η απόδοση του σχεδίου δράσης eEurope έχει αξιολογηθεί εξετάζοντας τη λειτουργία της συμβουλευτικής ομάδας eEurope και των συναφών υποομάδων.

Η συμβουλευτική ομάδα eEurope έχει διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην ανταλλαγή εμπειριών και την ενίσχυση της αμοιβαίας μάθησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Οι συνεδριάσεις της συμβουλευτικής ομάδας συνέβαλε ώστε οι αντιπρόσωποι των κρατών μελών να

¹²

Για την πλήρη έκθεση βλ.:

http://ec.europa.eu/dgs/information_society/evaluation/data/pdf/studies/s2005_01/eEurope2005_final_report.pdf

αποκτήσουν ευρύτερη επισκόπηση των προκλήσεων που θέτει η Κοινωνία της Πληροφορίας και των λύσεων που υιοθετήθηκαν από άλλες χώρες.

Ωστόσο, ο ρόλος της συμβουλευτικής ομάδας για τη δημιουργία ώθησης όσον αφορά την ανάπτυξη των δράσεων πολιτικής της Κοινωνίας της Πληροφορίας και το συντονισμό αυτών των πολιτικών φαίνεται ότι έχει περιοριστεί μέχρι στιγμής, λόγω του διαφορετικού βαθμού συμμετοχής κάθε κράτους μέλους, καθώς και λόγω έλλειψης αλληλεπίδρασης στον όμιλο. Η συμβουλευτική ομάδα δεν φαίνεται ότι λειτούργησε όπως αναμενόταν - ως λυδία λίθος για τις στρατηγικές ΚτΠ που προτείνει η Επιτροπή. Τούτο μάλλον λόγω αδυναμιών στο επίπεδο λήψης αποφάσεων των συμμετεχόντων από τα κράτη μέλη, ο οποίοι δεν είναι σε θέση να εκπροσωπήσουν τις απόψεις των χωρών τους.

Η χρησιμότητα του δεύτερου τμήματος της συμβουλευτικής ομάδας του eEurope είναι εξαιρετικά αμφίβολη. Η εντολή ήταν εξαρχής ασαφής, και το έργο της είχε περιορισμένη επίδραση στην λειτουργία του eEurope.

Το δεύτερο τμήμα της ομάδας συμβούλων συγκροτήθηκε από διάφορους εμπειρογνώμονες και ενδιαφερόμενους φορείς από διαφορετικούς τομείς πολιτικής, καθώς και από κλαδικούς τομείς. Για τους συμμετέχοντες της ομάδας μάλλον επρόκειτο για εποικοδομητικό φόρουμ επικοινωνίας για ανταλλαγή απόψεων και συγκρότηση νέων δικτύων. Ωστόσο, με τόσο ευρύ πλαίσιο και χωρίς σαφή εντολή οι συζητήσεις δεν φαίνεται ότι προσέγγισαν το απαραίτητο επίπεδο εξειδίκευσης και εμπειρογνωσίας ώστε να ασκήσουν πραγματική επιρροή.

Ο κύριος όγκος των εργασιών διεξάγεται στις υποομάδες. Τόσο στην ηλεκτρονική υγεία όσο και στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση, οι υποομάδες λειτούργησαν καλά, εξασφαλίζοντας την εξέταση και τη συναίνεση για αυτά τα σημαντικά θέματα.

Ωστόσο, με την εξάπλωση των υποομάδων και την έλλειψη συντονισμού μεταξύ τους χάθηκε η διαφάνεια ενώ σημειώθηκε και επικάλυψη προσπαθειών. Επιπλέον, ο συντονισμός μεταξύ των ομάδων εργασίας του eEurope και των ομάδων εργασίας σε άλλες ΓΔ είναι ανεπαρκής.

3. ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Η έμφαση στην αξιολόγηση του αντίκτυπου δόθηκε στη συμβολή του σχεδίου δράσης eEurope στη στρατηγική και πολιτική της Κοινωνίας της Πληροφορίας στα κράτη μέλη, δηλαδή στο πρώτο επίπεδο του αντίκτυπου. Ωστόσο, όπου ήταν δυνατόν, η αξιολόγηση επιχείρησε να εντοπίσει επιπτώσεις σε δεύτερο επίπεδο, σε επιχειρησιακά προγράμματα και στα μέτρα.

Σε ορισμένες περιπτώσεις το eEurope έχει οδηγήσει σε άμεση δράση των κρατών μελών, είτε στον τομέα των επιχειρησιακών προγραμμάτων είτε στη βελτίωση του εσωτερικού συντονισμού.

Το σχέδιο δράσης eEurope 2005 προκάλεσε διαφορετικό αντίκτυπο στα κράτη μέλη, βάσει των κατευθυντήριων μοχλών και των χαρακτηριστικών των χωρών. Η αξιολόγηση εντόπισε πέντε κατηγορίες αντίκτυπου:

- το eEurope ως πλατφόρμα για άσκηση επιρροής
- το eEurope ως μείζων εισηγητής και προωθητική δύναμη εθνικής πολιτικής ΚτΠ
- το eEurope ως σημείο αναφοράς για εθνική πολιτική ΚτΠ
- το eEurope ως παράγοντας ώθησης σε ορισμένα πεδία της ΚτΠ
- το eEurope ως κίνητρο για βελτιωμένο συντονισμό της εθνικής πολιτικής στην ΚτΠ

Τα διάφορα είδη αντίκτυπου μπορούν να βρεθούν σε διάφορους συνδυασμούς σε διάφορα κράτη μέλη και τεκμηριώνουν ότι η πρωτοβουλία eEurope, ως δημόσια παρέμβαση, ήταν επιτυχής επηρεάζοντας τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της πολιτικής της Κοινωνίας της Πληροφορίας με πολλούς και διαφορετικούς τρόπους. Η αξιολόγηση κατέδειξε επίσης ότι ο αντίκτυπος του eEurope είναι αμφίδρομη – και το eEurope, ως η ενοποιημένη ευρωπαϊκή πολιτική, ενίοτε επηρεάζεται άμεσα από τα κράτη μέλη που χρησιμοποιούν τους μηχανισμούς διανομής του.

Το σχέδιο δράσης eEurope 2005 ήταν σημαντικός παράγοντας που συνέβαλε στη διατήρηση των ΤΠΕ στην επικαιρότητα, σε μια εποχή όπου το ενδιαφέρον για το θέμα αυτό μειώνεται, εν μέρει λόγω της (επαν)εμφάνισης των θεμάτων που θεωρούνται πιο σημαντικά.

Σε πολλές περιπτώσεις παρατηρείται συνεχής αγώνας για τη διατήρηση πολιτικής στήριξης υψηλού επιπέδου σε ένα πεδίο πολιτικής που δεν φτάνει αυτόματα στην κορυφή του βραχυπρόθεσμου εθνικού πολιτικού θεματολογίου. Εδώ, η αξιολόγηση επισημαίνει ότι μέσω των μηχανισμών διανομής του, όπως είναι η συμβουλευτική ομάδα, οι υπουργικές διασκέψεις και οι δραστηριότητες συγκριτικής αξιολόγησης, το σχέδιο eEurope έχει διαδραματίσει ζωτικό ρόλο στη διατήρηση υψηλού επιπέδου υποστήριξης για τις πρωτοβουλίες ΤΠΕ. Τούτο μπορεί επίσης να αποδοθεί στους διάφορους τύπους αντίκτυπου, όπου το υψηλό επίπεδο υποστήριξης είναι ένας από τους μείζονες καταλυτικούς παράγοντες για πολλούς από τους τύπους αντίκτυπου. Η τόνωση υψηλού επιπέδου υποστήριξης, σε συνδυασμό με την ανάπτυξη και διάδοση βέλτιστης πρακτικής θα μπορούσε επομένως να θεωρηθεί ως ένα αποτελεσματικό σύνολο εργαλείων για τη διευκόλυνση των στοχευόμενων αποτελεσμάτων από πολιτικές παρεμβάσεις, όπως το eEurope και η πρωτοβουλία i2010.

Το eEurope συνέβαλε σε μια κίνηση προς την κατεύθυνση κοινών στόχων πολιτικής στο πεδίο της Κοινωνίας της Πληροφορίας, όπως ενσωματώνεται στα σχέδια δράσης για την ηλ-διακυβέρνηση και την ηλ-υγεία, που αμφότερα υπερβαίνουν τη γενική δήλωση συμφερόντων υπέρ ενός ακριβέστερου καθορισμού στόχων.

Ενώ τα αποτελέσματα της αξιολόγησης επισημαίνουν αφενός ότι το eEurope έχει προκαλέσει υψηλό επίπεδο υποστήριξης και, επομένως, μέτρα πολιτικής στον τομέα των ΤΠΕ σε εθνικό επίπεδο, η επισκόπηση της ευθυγράμμισης των κρατών μελών σε στόχους για την πολιτική της ΚτΠ με τους στόχους του σχεδίου δράσης eEurope, καταδεικνύει αφετέρου επίσης ότι έχει δοθεί έμφαση στην εκπόνηση πολιτικών ηλ-διακυβέρνησης και ηλ-υγείας. Πρέπει να τονιστεί η συμβολή της συγκριτικής αξιολόγησης σε σχέση με την ηλ-διακυβέρνηση - τουλάχιστον όπου οι συζητήσεις σχετικά με τους δείκτες και την κατάταξη έχει αναδείξει συνεχώς τουλάχιστον αυτόν τον τομέα πολιτικής στην ημερήσια διάταξη των κρατών μελών.

Παράρτημα 2

Τελική αξιολόγηση του Modinis

Αποσπάσματα από την έκθεση αξιολόγησης¹³

ΑΠΟΛΟΣΗ ΤΟΥ MODINIS

Κατά την αξιολόγηση της απόδοσης του MODINIS η αξιολόγηση επικεντρώθηκε σε θέματα διαχείρισης των προγραμμάτων, χρησιμοποίησης του προϋπολογισμού, ρόλου της επιτροπής διαχείρισης του MODINIS, καθώς και της συνολικής συνοχής των προγραμμάτων εργασίας για το σχέδιο δράσης eEurope 2005.

Η αξιολόγηση διαπίστωσε ότι ο ρόλος της επιτροπής διαχείρισης περιορίστηκε στη λειτουργία που αναφέρεται στη διαδικασία διαχείρισης. Ωστόσο, η σχέση μεταξύ της διαχειριστικής επιτροπής και της EAG (συμβουλευτική ομάδα eEurope) έχει χαρακτηριστεί από ασαφή κατανομή αρμοδιοτήτων και έλλειψη συντονισμού. Συγκεκριμένα, υπήρξε ένταση μεταξύ του επίσημου νομικού καθεστώτος της επιτροπής διαχείρισης αφενός, και της αρχαιότητας των μελών της συμβουλευτικής ομάδας του eEurope αφετέρου.

Η αξιολόγηση κατέδειξε ότι ο ρόλος της επιτροπής διαχείρισης του MODINIS έχει οριστεί καλύτερα στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας i2010. Ο σαφέστερος διαχωρισμός μεταξύ της ομάδας υψηλού επιπέδου, που χρηματοδοτείται από το διοικητικό προϋπολογισμό της Επιτροπής, και τις δραστηριότητες του MODINIS, περιόρισε την προηγούμενη σύγχυση σχετικά με το πώς πρέπει να αλληλεπιδρούν τα διάφορα φόρουμ επικοινωνίας, μεταβιβάζοντας την ευθύνη του συντονισμού στα κράτη μέλη .

Όσον αφορά τη χρήση των μέσων του προϋπολογισμού, η καθυστερημένη έγκριση του προγράμματος εργασιών έχει επηρεάσει σε μεγάλο βαθμό τη χρηματοδότηση για το πρόγραμμα MODINIS κατά τη διάρκεια του 2004. Ο προϋπολογισμός δαπανών και οι αναλήψεις δεσμεύσεων του προϋπολογισμού έχουν βελτιωθεί το 2005 και το 2006. Η βασική δομή για την έγκριση προγραμμάτων εργασίας και προϋπολογισμών στην Επιτροπή δεν επιτρέπει επί του παρόντος δραστηριότητες για το σύνολο του οικονομικού έτους, λόγω των συνεχών καθυστερήσεων κατά την επίσημη διαδικασία έγκρισης, όπου έως την επίσημη αποδοχή του σχεδίου προϋπολογισμού και του προγράμματος παρέρχεται το πρώτο τρίμηνο. Η κατάσταση αυτή επηρεάζει την απόδοση της εκτέλεσης του προϋπολογισμού, θέτοντας σε κίνδυνο το χρονοδιάγραμμα και την καταλληλότητα των δραστηριοτήτων στα προγράμματα εργασίας.

Επίσης, δόθηκε περιορισμένη έμφαση σε δραστηριότητες επικοινωνίας και ανταλλαγής πληροφοριών στα προγράμματα εργασίας, σε συνδυασμό με υποχρησιμοποίηση του προϋπολογισμού για τις δραστηριότητες αυτές.

Παρόλα αυτά, κατά την άποψη των αξιολογητών, τα προγράμματα εργασιών του MODINIS είναι συνεκτικά και συνεπή με τους στόχους του MODINIS ως προγράμματος οικονομική υποστήριξης για να διευκόλυνση του σχεδίου δράσης eEurope 2005.

¹³ Για την πλήρη έκθεση βλ.: http://ec.europa.eu/dgs/information_society/evaluation/data/pdf/studies/s2005_01/modinis_final_report.pdf

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΚΑΙ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ MODINIS

Γενικά, μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι ο αντίκτυπος του MODINIS κυμαίνεται μεταξύ των γραμμών δράσης και των πακέτων εργασίας. Η πιο εμφανής επίδραση μπορεί να εντοπιστεί με τη βοήθεια συγκριτικής αξιολόγησης, η οποία είχε ληφθεί σοβαρά υπόψη από τα κράτη μέλη και σε ορισμένες περιπτώσεις οδήγησε σε ουσιαστική βελτίωση των επιδόσεων. Η συγκριτική αξιολόγηση αποτελεί επίσης το πεδίο όπου η συμμετοχή του MODINIS είναι περισσότερο ορατή, με την έννοια ότι το πρόγραμμα δεν παρέχει απλά τη χρηματοδότηση για τη συγκριτική αξιολόγηση, αλλά αποτελεί επίσης συμβολή στην ανάπτυξη και την προσαρμογή των δεικτών για την πρωτοβουλία i2010.

Όσον αφορά τις άλλες τρεις γραμμές δράσης, οι περισσότερες δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του MODINIS ήταν χρήσιμες και δημιούργησαν δραστηριότητες παρακολούθησης, όπως στην περίπτωση των διασκέψεων ή με την προετοιμασία του Ευρωπαϊκού οργανισμού για την ασφάλεια δικτύων και πληροφοριών. Οι διασκέψεις απέβησαν σημαντικοί ακρογωνιαίοι λίθοι στα βασικά πεδία του eEurope και έχουν ωθήσει περαιτέρω την επεξεργασία πολιτικής, συμβάλλοντας στην ανάπτυξη συγκεκριμένων χαρτών πορείας και σχεδίων δράσης. Ο μόνος μηχανισμός που θεωρήθηκε περιορισμένης σημασίας ήταν οι μελέτες που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του MODINIS. Δεν ήταν ικανοποιητική η διάδοσή τους και φαίνεται ότι είχαν μικρόν αντίκτυπο στην ανταλλαγή πληροφοριών και τη δημιουργία ικανοτήτων στα κράτη μέλη. Ο αντίκτυπος του MODINIS μπορεί να θεωρηθεί ως εξασφάλιση ότι οι δραστηριότητες που συμβαδίζουν με τους στόχους του eEurope χρηματοδοτήθηκαν και, κατά συνέπεια, τέθηκαν σε εφαρμογή.

Αναμφίβολα το MODINIS ήταν σημαντικό ως μηχανισμός εφαρμογής για το eEurope επειδή κατέστησε δυνατή την εξάπλωση πανευρωπαϊκών δραστηριοτήτων που δεν θα μπορούσαν να είχαν εφαρμοστεί ή χρηματοδοτηθεί από τα ίδια τα κράτη μέλη. Κατά τον τρόπο αυτό, άσκησε σημαντική επίδραση στην παροχή ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας στις δραστηριότητες που διεξάγονται από τα κράτη μέλη.

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Σε μελλοντικά παρόμοια προγράμματα συνιστάται να περιοριστεί ο ρόλος της επιτροπής διαχείρισης στην έγκριση των προγραμμάτων εργασιών και στην κατανομή του προϋπολογισμού. Είναι, ωστόσο, αναγκαίο η Επιτροπή να βελτιώσει τη διαδικασία της επικοινωνίας με την επιτροπή και να εξασφαλιστεί σωστό καθορισμό του ρόλου της.

Είναι αναγκαίο η Επιτροπή να βρει τρόπους για έγκαιρη έγκριση των προγραμμάτων εργασιών, και για προσαρμογή του οικονομικού έτους με το πρόγραμμα εργασιών ώστε να διευκολύνεται ο αποτελεσματική εκτέλεση του προϋπολογισμού.

Οι δείκτες συγκριτικής αξιολόγησης πρέπει να επαναπροσδιορίζονται και να προσαρμόζονται διαρκώς στις νέες εξελίξεις και την είσοδο των πιθανών νέων κρατών μελών στην Ένωση. Οι προσπάθειες για τον καθορισμό νέων δεικτών πρέπει να διατηρηθούν και να συνεχιστούν. Πρέπει να εξασφαλιστεί η συνοχή και η συνεργασία μεταξύ των διαφόρων ομάδων εργασίας που είναι αρμόδιες για τον καθορισμό δεικτών προς αποφυγή επικάλυψης προσπαθειών και για μεγιστοποίηση της ποιότητας των δεικτών για την πρωτοβουλία i2010.

Η ανταλλαγή ορθής πρακτικής πρέπει να ενισχυθεί στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας i2010, καθώς νέα κράτη μέλη και νέα θέματα απαιτούν κοινές προσπάθειες για την ενίσχυση της μάθησης και της συνοχής σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η διάδοση ορθής πρακτικής μέσω συνεδρίων και μελετών φαίνεται σήμερα ανεπαρκής. Η αξιολόγηση εισηγείται να αφιερωθούν περισσότερες προσπάθειες και πόροι στη διάδοση

βέλτιστης πρακτικής, για παράδειγμα σε προσβάσιμες μέσω αναζήτησης δικτυακές βάσεις δεδομένων.